

*Handreiking Domkerk,
Nr. 48-1, september 2017*

Van de kerkrentmeesters

Restauratie en onderhoud

Na de succesvolle fondsenwervingsactie voor de restauratie van de Domkerk zijn de werkzaamheden voortvarend opgestart. Aan de buitenkant van de kerk, aan de kant van het hoogkoor, staat een grote steiger vanwaar de eerste activiteiten zijn begonnen. De komende tijd zal er steeds aan de kerk gewerkt worden.

Ook binnen in de kerk gaan enkele grote projecten uitgevoerd worden. De huidige verlichting is hard aan vervanging toe. Na een grondige voorbereiding is het zover: in januari en februari 2018 wordt de verlichting vervangen door een nieuw systeem met mooie energiezuinige lampen. Dit gebeurt grotendeels vanuit een budget dat binnen de PGU hiervoor gereserveerd is. Andere monumentale binnenstadskerken (Jans-, Jacobij- en Nicolaïkerk) hebben al eerder een dergelijke vernieuwing van de verlichting ondergaan. In dezelfde periode wordt het pleisterwerk boven het orgel gerepareerd. Het orgel wordt ingepakt en er komt een steiger voor het orgel. De werkzaamheden gaan 2 maanden duren. In die tijd kan het orgel niet bespeeld worden. De Domkerk blijft gewoon open. We proberen de overlast voor bezoekers zoveel mogelijk te beperken.

Entree en ontvangstbalie

Hebt u de nieuwe ontvangstbalie al bekeken? Deze is er gekomen dankzij het project Grootste museum van Nederland en een bijdrage van de Stichting Vrienden van de Domkerk. We zijn er helemaal klaar voor om onze bezoekers te ontvangen, die gelukkig ook de afgelopen maanden weer in groten getale zijn gekomen.

Momenteel doen we een proef met een digitaal offerblok, naast de twee vertrouwde offerblokken. Bezoekers die geen contact geld bij zich hebben, of die liever elektronisch betalen, kunnen nu ook een bijdrage achterlaten. Het apparaat werkt nog niet helemaal naar tevredenheid; binnenkort worden er verbeteringen aangebracht. Ik verwacht dat we op deze manier meer bijdragen van bezoekers zullen krijgen.

Ontruimingsoefening

Op 4 juli hebben we in samenwerking met de PGU een ontruimingsoefening gehouden in de Domkerk, onder deskundige begeleiding en met medewerking van vele vrijwilligers, ook uit andere Utrechtse kerken. Dit was een levendige en leerzame gebeurtenis. Het heeft nieuwe inzichten opgeleverd waarmee wij ons calamiteitenplan verder hebben kunnen verbeteren.

Legaten

De afgelopen maanden heeft het Citypastoraat Domkerk tweemaal een legaat mogen ontvangen van gemeenteleden die ons in hun testament bedacht hebben. Samen bedragen deze legaten € 25.000. Wij zijn hier heel blij mee. Alle bijdragen aan het Citypastoraat worden gebruikt voor onze kerkelijke activiteiten. De bijdragen van bezoekers aan de Domkerk worden gebruikt voor de instandhouding van het gebouw.

Bert Holsappel, namens de kerkrentmeesters

Gemeente Utrecht geeft € 150.000 voor restauratie Domkerk

Besluitvorming gemeente Utrecht

Donderdag 29 juni 2017 heeft de gemeenteraad van Utrecht de zogenaamde Voorjaarsnota goedgekeurd. Hierin was een voorstel van het college van burgemeester en wethouders opgenomen om de eigen bijdrage voor de restauratie van de natuurstenen elementen met € 150.000 te ondersteunen. De motivatie was als volgt: "De Domkerk heeft een zeer grote onderhoudsbehoefte, die deels wordt bekostigd door de eigenaar

(Protestantse Gemeente Utrecht) en de gebruiker (Citypastoraat Domkerk) en die wordt gesubsidieerd door het Rijk. Een apart onderdeel van deze grote onderhoudsopgave is het herstel van natuurstenen onderdelen en scheuren aan het koor van de Domkerk: de Wimbergen (tympanen), pinakels, luchtbogen, waterlijsten en de schoorstenen. De schade wordt onder andere veroorzaakt door corrosie van roestende ankers en andere metalen onderdelen (zogenaamde doken). Dit specifieke onderdeel, dat € 350.000 kost, valt niet onder de reikwijdte van de rijksbijdrage. De provincie Utrecht verstrekt wel subsidie ter hoogte van 50% van voornoemd bedrag: € 175.000. De Protestantse Gemeente Utrecht en het Citypastoraat Domkerk hebben ook de gemeente Utrecht verzocht om aan dit natuursteenherstel eenmalig € 150.000 bij te dragen. Wij stellen voor om dit bedrag incidenteel ter beschikking te stellen, zodat de onderhoudswerkzaamheden in hun geheel uitgevoerd kunnen worden." Dit was conform het verzoek van het Citypastoraat Domkerk en de PGU van december 2016. Wij zijn uiteraard zeer verheugd over dit besluit van de gemeente Utrecht.

Geveerde eigen bijdragen

Dit betekent dat, met de besluitvorming in het kader van de subsidieregeling Erfgoedparels van de provincie Utrecht in juni 2016 en de Rijksdienst voor cultureel erfgoed (RCE) op basis van de SIM-BRIM-BROM-regeling in augustus 2016 en nu de gemeente Utrecht in juni 2017, de overheden een maximale inspanning hebben geleverd voor de restauratie van de Domkerk in de jaren 2017-2022. In totaal hebben de drie genoemde overheden € 715.000 netto ter beschikking gesteld. Op grond van de vereiste eigen bijdrage van 50% van de RCE en de door de provincie ter beschikking gestelde subsidies van € 780.000 en € 350.000 moet hiervoor € 565.000 door de Domkerk zelf worden opgebracht. Hiertoe zijn diverse acties ondernomen. De bijdrage van de gemeente Utrecht dekt de door de provincie Utrecht geveerde eigen bijdrage.

In 2016 en 2017 hebben de vermogensfondsen Van Baaren Stichting, K.F. Hein Fonds, Insinger Stichting, Maatschappij van Welstand, Stichting Fonds A.H. Martens van Sevenhoven, Kattendijke/Drucker Stichting en de Stichting De Roos-Gesink circa € 200.000 bijgedragen. Enkele aanvragen zijn nog in behandeling. De publieksactie Draag de Dom met Crowdfunder in de maanden april en mei 2017, ondersteund door de Rabobank Utrecht, ASR Verzekeringen en Gen DX en door 352 donateurs en investeerders, heeft € 82.133 opgebracht. Daarnaast heeft het Citypastoraat Domkerk uit de positieve exploitatie 2015 en 2016 € 100.000 ter beschikking gesteld. De overige middelen komen uit de in de afgelopen jaren opgebouwde bestemmingsreserves voor de restauratie van de Domkerk.

Aan alle gevers en het comité van aanbeveling, bestaande uit mevrouw Annemarie van den Berg, directeur Rabobank Utrecht en de heren Hans Hendriks, secretaris College van Kerkrentmeesters PGU, Frank Vreeke, directeur Tivoli Vredenburg, Herman Wijffels, co-voorzitter Worldconnectors en Jan van Zaanen, burgemeester van Utrecht, evenals aan alle donateurs, investeerders en al degenen die bij het realiseren van de bijdragen betrokken waren een warm woord van welgemeende dank.

In de zomer 2017 gaat de Domkerk in de steigers, zodat de geplande werkzaamheden voor onderhoud door aannemersbedrijf Nico de Bondt, begeleid door Van Hoogevest Architecten, aangevangen kunnen worden. Op een bord worden de bijdragers aan de restauratie vermeld.

Aandacht voor de 50% eigen bijdragen

Nu de Domkerk dankzij de bijdragen van velen gerestaureerd kan worden, hebben wij op 4 juli 2017 aandacht gevraagd bij de beide grootste kerkgenootschappen in Nederland, de Vereniging tot bescherming van monumentale kerkgebouwen (VBMK) en enkele andere organisaties die op dit gebied een rol spelen om te komen tot een kleinere eigen bijdrage van eigenaren van monumentale kerken voor onderhoud en restauraties dan de huidige 50%. Voor een groot aantal eigenaren vormt de hoogte van de eigen bijdrage een belangrijk obstakel voor de uitvoering van een duurzaam onderhoud en exploitatie van hun kerk.

Theo Kralt, voorzitter van de commissie Fondsenwerving restauratie Domkerk 2017-2022